

ПОТРЕБИ ТА ПРОБЛЕМИ БІЖЕНЦІВ З УКРАЇНИ ЧЕРЕЗ РІК ПІСЛЯ ПОЧАТКУ ВІЙНИ

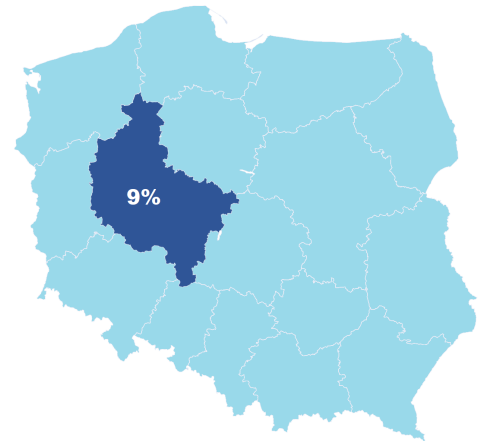
WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W POZNANIU

Воєводське управління праці у Познані

Червень 2023

Минуло більше року від початку збройного конфлікту в Україні та пов'язаного з ним високого рівня міграції громадян з-за східного кордону до Польщі. Зіткнувшись із ситуацією, що склалася поляки вжили заходів з надання допомоги біженцям, щоб забезпечити їх притулком і предметами першої необхідності. Частина громадяни України, рятуючись від війни, вирушила далі в західні країни, але більшість залишилася на території Польщі.

З березня 2022 року на підставі Закону від 12 березня 2022 року про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї країни (Законодавчий вісник 2023 р., поз. 103, зі змінами та доповненнями) здійснюється облік українських військових біженців. Проаналізувавши дані, опубліковані на сайті www.dane.gov.pl щодо прибуття біженців у контексті легалізації перебування (за даними станом на 14 березня 2023 року), можна зробити висновок, що кількість зареєстрованих заяв на отримання номеру PESEL та статусу іноземця UKR у зв'язку з конфліктом в Україні у Великопольщі склала 141 554, що становить 9% від усіх українських біженців, зареєстрованих у Польщі (загалом 1 569 708).

Зареєстровані заяви на отримання статусу UKR у зв'язку з конфліктом в Україні
У відсотках (%) по відношенню до всієї країни станом на 14.03.2023.

Джерело: dane.gov.pl

Війна в Україні призвела до напливу громадян з цієї країни на територію Республіки Польща, у зв'язку з цим, місцевим органам влади та неурядовим організаціям також необхідно було долучитися до надання допомоги всім, хто такої допомоги потребував. Основними викликами, з якими довелося зіткнутися місцевій владі, були, з одного боку, забезпечення засобів до існування та надання базової допомоги українським громадянам шляхом їх розміщення, а з іншого боку, дії, спрямовані на підтримку їхнього становлення як незалежних осіб. Вжиті системні та адаптаційні заходи дозволили біженцям отримати доступ до медичної допомоги, догляду та освіти для дітей, фінансової підтримки, а також допомогу в пошуку свого шляху в польській реальності, в тому числі на місцевому ринку праці.

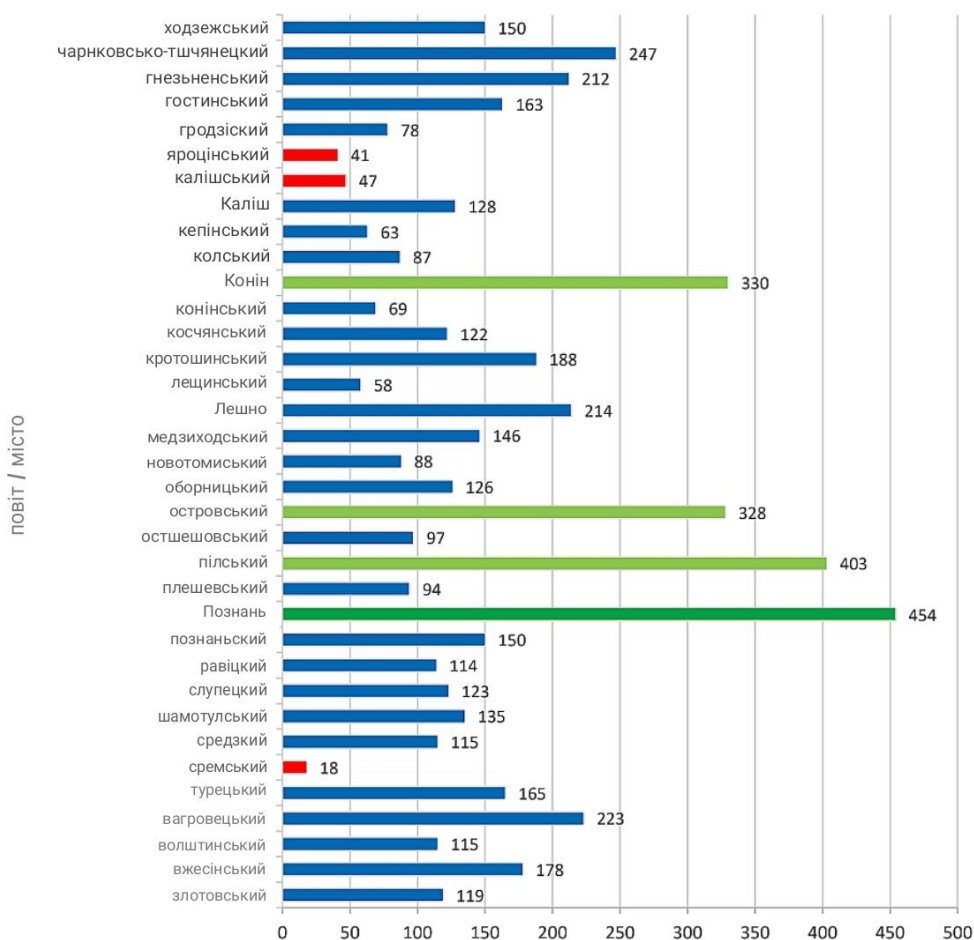

Поділ Великопольщі на субрегіони відповідно до приналежності повітових управлінь праці до Воєводського управління праці в Познані та міжміських відділень.
Джерело: власне опрацювання.

Багато біженців потрапили до Великопольщі та пов'язали своє професійне майбутнє з цим регіоном. Щоб з'ясувати мотиви такого вибору, було проведено дослідження на місцевих ринках праці. Матеріал побудований на основі інтерв'ю, проведених працівниками Воєводського управління праці в Познані міжміського відділення у Каліші з працівниками великопольських управлінь зайнятості, які безпосередньо обслуговували громадян України. У дослідженні представлена ситуація з працевлаштуванням біженців, які прибули до Польщі після 24 лютого 2022 року і в даний час проживають у Великопольщі.

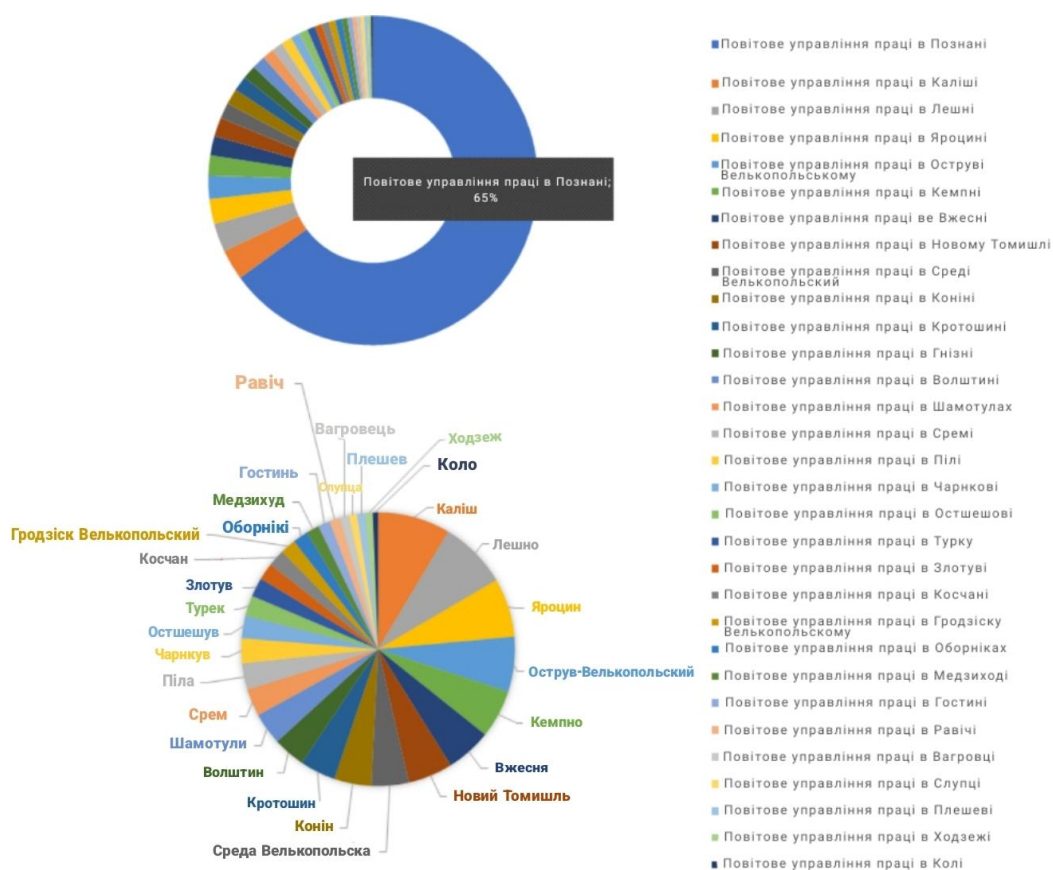
Після початку збройного конфлікту в Україні вибір Великопольського воєводства як місця проживання та подальшого працевлаштування для більшості біженців був випадковим. У перші місяці війни приплив українських громадян був помітний у всіх субрегіонах. На початку допомога управлінню праці була дуже неформальною та спонтанною. Багато людей, будучи біженцями, шукали відповідне для себе місце для проживання, зверталися до управління праці переважно для отримання інформації про те, де вони можуть отримати соціальну, матеріальну та медичну допомогу. Лише коли можливість реєстрації українських біженців була врегульована статтею 22 вищезгаданого Закону від 12 березня 2022 року про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї країни це призвело до збільшення їх кількості реєстрацій в управліннях праці. З часом така реєстрація була сконцентрована навколо великих міст.

Реєстрація громадян України в управліннях праці Великопольського воєводства протягом 24.02.2022 - 28.02.2023

Діаграма № 1: Реєстрація громадян України в управліннях праці Великопольського воєводства протягом 24.02.2022 - 28.02.2023 рр. Джерело: Статистичні дані Воєводське управління праці в Познані.

Повідомлення про доручення роботи громадянам України повітовими управліннями праці з 24.02.2022 по 28.02.2023

Загальна кількість повідомлень про доручення виконання роботи громадянам України за цей період: 92 619

Діаграма 2: Повідомлення про доручення роботи громадянам України повітовими управліннями праці з 24.02.2022 по 28.02.2023. Джерело: Статистичні дані Воеводське управління праці в Познані.

На основі інформації, отриманої від повітових управлінь праці щодо кількості повідомлень про доручення роботи громадянам України, можна зробити висновок, що працівники з України найчастіше працевлаштувалися в Познані або в безпосередній близькості від столиці воєводства. Протягом першого року збройного конфлікту в Україні до Познанського повітового управління праці надійшло 60 153 повідомлень про доручення виконання роботи, що становить 65% від усіх повідомлень у Великопольщі.

Дані, наведені на графіку вище, не відображають реальної кількості працівників з України. Крім того, кількість реєстрацій у повітових управліннях праці не відповідає кількості працевлаштованих біженців в окремих повітах. У тих регіонах, де було зареєстровано мало осіб, водночас було багато роботи, яку виконували громадяни України, наприклад, у Каліші та Калішському повіті 175 осіб зареєструвалися в центрі зайнятості, в той же час було отримано 2 780 повідомлень про доручення виконання роботи; у Яроцинському повіті

zareєстровано лише 41 особу, а повідомлень аж 2 257; у Сремському повіті zareєстровано 18 осіб, а повідомлень про доручення виконання роботи було отримано 1 010. З іншого боку, повітове управління праці у Вонгровці zareєструвало 223 біженців і отримало 345 повідомлень про доручення роботи громадянам України.

Спочатку першочерговим завданням для біженців, переважна більшість з яких - жінки з дітьми та люди похилого віку, було забезпечити безпеку собі та своїм близьким, знайти житло та отримати фінансову допомогу.

Наступним кроком для деяких біженців був пошук роботи, яка б забезпечила їх засобами до існування і дозволила б утримувати сім'ю та покращити матеріальне становище. Вирушаючи на польський ринок праці наші східні сусіди користувалися допомогою управлінь праці. Проблеми, з якими вони зверталися, в основному стосувалися отримання інформації про те, як поводитись на польському ринку праці, де шукати пропозиції роботи, допомоги в підготовці документів для працевлаштування та можливості скористатись з дофінансованих місць праці. Українські працівники також були зацікавлені курсами польської мови, отриманням підтримки від волонтерських і соціальних центрів допомоги або просто допомоги, щоб зорієнтуватися в новій реальності.

З часом помітно зменшився інтерес до послуг, які пропонували управління праці, що можна пояснити підвищенням рівня самостійності громадян України в орієнтуванні на ринку праці у Великопольщі. Вони почали користуватися, зокрема, пропозиціями агентств з працевлаштування та активно діючих агентств тимчасової роботи, або шукали роботу безпосередньо у роботодавців, а також за допомогою так званого "маркетингу поголосу".

Багато українських чоловіків, які приїхали до Великопольщі на заробітки задовго до початку війни, були змушені повернутися в Україну, щоб захищати свою країну. Крім того, загальна мобілізація в Україні та неможливість виїхати з країни спричинили значний дефіцит робочої сили, який особливо відчутний у будівельному, транспортному та промисловому секторах. Як наслідок, переважна більшість пропозицій роботи була орієнтована на чоловіків, і українським жінкам було відносно складно працевлаштуватися. З огляду на їхню часткову доступність, головним чином через необхідність догляду за дітьми, вони шукали легку роботу, бажано з гнучким графіком, адаптованим до їхніх можливостей. Вони не були зацікавлені в позмінній роботі. Деякі з українських жінок-біженок у віці за п'ятдесят років, мали обмежені можливості виходу на ринок праці через стан здоров'я та відсутність швидкої професійної адаптації.

Серед тих, хто приїхав до Великопольщі з України, не бракувало людей з вищою освітою або спеціальною кваліфікацією, які не були зацікавлені у виконанні простої роботи. Вони висловлювали бажання працювати відповідно до своєї кваліфікації або на вищих посадах, але складні процедури підтвердження дипломів і професійної кваліфікації заважали їм це зробити (наприклад, необхідна нострифікація медичних дипломів).

У кожній професійній групі, незалежно від рівня освіти, біженці більшою чи меншою мірою мали проблеми з усним та письмовим володінням польською мовою. Це ускладнювало їхнє працевлаштування, оскільки часто навіть на найнижчих посадах роботодавці вимагали вміння спілкуватися польською мовою.

Через деякий час, багато осіб, які проживали на територіях, віддалених від безпосередніх бойових дій, вирішили повернутися до своєї країни. Однак слід припустити, що біженці з територій, зруйнованих війною, залишатимуться в нашій країні до стабілізації ситуації в Україні, а то й довше. Частина українських працівників планує залишитися у Великопольщі, аргументуючи це привабливими пропозиціями роботи. Деякі з новоприбулих осіб вже живуть у воєводстві зі своїми сім'ями, а інші планують привезти своїх родичів, як тільки стабілізується їхня ситуація з працевлаштуванням.

ПОТРЕБИ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ У ПРАЦЕВЛАШТУВАННІ

Інформація, отримана з управлінь праці у Великопольщі, свідчить про те, що трудові мігранти з України, які приїхали до Польщі до початку війни, були готові залишитися на довше або навіть оселитися в Польщі на постійно. Військові біженці є більш різноманітною групою.

Серед новоприбулих осіб з України багато людей після особистих і сімейних драм, які переживають страхи і тривоги, викликані діями агресора, мають так звану військову травму. Це може проявлятися в соціальній замкнутості, відсутності бажання діяти та труднощах у пошуку свого шляху в новій реальності. Багато з них потребують спеціалізованої психологічної терапії. Ці обставини відрізняють військових мігрантів від економічних мігрантів з України, які приїхали до Польщі раніше та можуть впливати на функціонування деяких біженців у Польщі. Це люди, які були змушені покинути свою країну раптово, без будь-якої попередньої підготовки та планування свого перебування. Мета їхнього приїзду до Польщі є різною, вони мають різні очікування та різні можливості.

У Великопольському воєводстві розрізняють три окремі групи біженців.

До першої групи належать громадяни України, які перебувають у Польщі на так званому режимі "очікування". Вони не зацікавлені у працевлаштуванні, розраховують на соціальну допомогу та будь-яку матеріальну і фінансову підтримку з боку польської держави. Своє перебування в Польщі вони розглядають як тимчасове і нетривале. Через рік після початку війни у цій групі мало що змінилося. Такі особи, як правило, не реєструються в управліннях праці та не зацікавлені пошуком роботи. Вони сподіваються пересидіти і повернутися в Україну.

Наступна група людей, яку можна виокремити - це ті, хто, якщо все ж таки вирішує працевлаштуватися, обирає тимчасову роботу, охоче працює навіть без договору, часто її змінює або залишає без пояснення причини. Протягом року працівники повітових управлінь праці зауважили, що спрощення правил доручення роботи значно полегшило для таких людей зміну місця роботи. Часто

навіть надбавка в декілька злотих до зарплати спонукає такого працівника за один день звільнитися і влаштуватися на іншу роботу. Біженці з цієї групи, які приходять до управлінь праці, очікують негайного працевлаштування. У їхньому розумінні, допомога по безробіттю належить їм через ситуацію, в якій вони опинилися, а також факт попереднього, навіть нетривалого, працевлаштування в Польщі.

Остання особлива група українських біженців - це ті, хто виявляє бажання працевлаштуватися, а часто й оселитися в Польщі на постійне місце проживання. Вони більш рішучі у пошуку роботи, більш мотивовані до вивчення польської мови, прагнуть підвищити свою кваліфікацію і хочуть брати участь у професійних курсах. Вони найбільш охоче шукають роботу, яка відповідає їхньому професійному досвіду та кваліфікації. Саме вони ефективно орієнтуються на польському ринку праці.

Вони добре організовані, часто належать до різних груп і отримують інформацію через соціальні мережі. Багато з цих людей шукають роботу самостійно, не звертаючись до управлінь праці чи агентств з працевлаштування. Вони залучають до пошуку роботи своїх знайомих або родичів. Вони усвідомлюють свою цінність на ринку праці та знають, скільки мають заробляти. У цій спільноті спостерігаються випадки припинення роботи через незадовільні ставки, а ті, хто влаштувався на просту роботу, хочуть покращити своє професійне становище та підвищити кваліфікацію. Вони очікують більшої оплати праці та безстрокового контракту. Також було відзначено, що молодь є більш мобільна і часто працює віддалено в українського роботодавця. Вони більш відкриті та активні на ринку праці.

Як зазначалося раніше, серед біженців з України найбільший відсоток становлять жінки. У більшості випадків вони приїхали до Польщі з маленькими дітьми, тому мають особливі потреби у працевлаштуванні. Пріоритетом для них є забезпечення безпеки та догляду за дітьми, для яких необхідно знайти місце в яслах, дитячому садку або школі. У довгостроковій перспективі вони планують повернутися до своєї країни, що є для них більш пріоритетним, ніж працевлаштування. Вони очікують, що будуть працевлаштовані на певний час, тому не зацікавлені в позмінній роботі. Стабільність є ключовим фактором для цих жінок. Вони переважно беруться за легку і тимчасову роботу, а іноді зацікавлені у відкритті власної справи, наприклад, косметологічної чи перукарської. Для них важливо працювати поруч із місцем проживання, і вони не бажають переїжджати, наприклад, через орендовану квартиру.

źródło: <https://stock.adobe.com/>

Біженці з України стикаються з багатьма труднощами на місцевому ринку праці. На основі інформації, наданої працівниками управлінь праці, було складено каталог найпоширеніших бар'єрів, про які найчастіше повідомляють біженці:

- Недостатній рівень володіння мовою - незважаючи на набуття базових навичок, мовний бар'єр залишається найбільшою перешкодою в працевлаштуванні українських працівників.
- Невизначеність і тимчасовість перебування - невпевненість у подальшому перебуванні в Польщі, брак участі в довгострокових програмах підтримки.
- Психологічний стан військових мігрантів - виживання і втеча від війни спричинили невпевненість і страхи, що ускладнюють пошук свого шляху в польському суспільстві.
- Труднощі у поєднанні обов'язків з догляду за дитиною з роботою - забезпечення доступу до дошкільних та шкільних закладів є необхідною умовою для виходу одиноких батьків на ринок праці.
- Відсутність знань про систему працевлаштування і того, як в ній орієнтуватися - біженці не знають, що польський роботодавець має так звану процедуру рекрутингу, не знають, що таке резюме та мотиваційний лист і як поводитися на співбесіді з роботодавцем.
- Незнання біженцями чинного трудового законодавства.
- Відсутність перекладу на українську мову контрактів для підписання - через це виникають неоднозначності в розумінні умов працевлаштування.
- Відсутність у деяких біженців документів, зокрема посвідчення особи з інвалідністю, яке б дозволило скористатися пропозиціями щодо працевлаштування, орієнтованими на людей з особливими потребами.
- Проблеми зі здоров'ям, особливо у людей старше 50 років - незважаючи на надання базової медичної допомоги польською державою, стан їхнього здоров'я часто не дозволяє їм працевлаштуватися.
- Соціальні бар'єри - асиміляція українських біженців має дуже сильний вплив на їхню готовність шукати і знаходити роботу.
- Культурні відмінності - підхід до роботи в мультикультурному середовищі (наприклад, культура колективу, відсутність поваги до правил і норм, недбалий підхід до робочого часу).
- Обмежена професійна активність одиноких матерів, які опікуються з маленькими дітьми - вони шукають гнучкі форми зайнятості або тимчасові підробітки, бажано декілька годин на день, під час перебування дітей в навчальному закладі.
- Тривала процедура нострифікації дипломів - невизнання професійних кваліфікацій (наприклад, медичних, педагогічних, економічних) і, як наслідок, проблема працевлаштування біженців у Польщі на посади, що відповідають їх навичкам та освіті - вищій або спеціальній.

- Особливості молодого покоління українців - молодь має інші очікування та потреби, ніж старше покоління, вони більш мобільні та самостійні, а постійна робота не є для них самоціллю. Старше покоління є більш обережним у своїх діях на ринку праці.
- Складнощі, щодо отримання дофінансування на відкриття бізнесу, які передбачають виконання умов, викладених у грантовій угоді з управлінням праці. Забезпечення дофінансування через поручительство, у випадку громадян України, в більшості випадків неможливе через відсутність необхідного поручителя.

У зв'язку з початком війни в Україні велика група чоловіків залишила роботу і повернулася на батьківщину. Загальна мобілізація в Україні зупинила наплив чоловіків з України до Польщі, що призвело до значного збільшення кількості пропозицій роботи, орієнтованих саме на чоловіків. Особливо в Калішському та Конінському субрегіонах роботодавці не бажають працевлаштовувати жінок на ці посади через їх обмежену придатність до важкої фізичної праці та недостатню пристосованість робочих місць і соціальних об'єктів для жінок. Важливу роль тут також відіграє стереотип професій, які традиційно вважаються чоловічими, наприклад, електрик, столяр, монтер.

źródło: <https://praca.trojmiasto.pl>

У Великопольщі є низка промислових і виробничих підприємств, розташованих поза межами великих міст. Зазвичай такі роботодавці пропонують велику кількість робочих місць на різних посадах. Однак це тягне за собою необхідність добиратися до місця роботи, яке часто знаходиться далеко від місця проживання. Українці неохоче влаштовуються туди на роботу через необхідність добиратися на роботу. Багато хто не має власного транспорту. Вони також не хочуть жити в робітничих готелях, що змушує їх відмовлятися від працевлаштування, незважаючи на наявність потрібних навичок. Вони хочуть жити у великих містах і мати легший доступ до товарів і послуг у сфері охорони здоров'я, освіти та громадського транспорту. Вони вважають, що саме там зосереджені привабливі можливості працевлаштування та високі зарплати.

Безробітні біженці стануть викликом для польського бюджету та системи соціального забезпечення в майбутньому. Багато з них також не впевнені, що станеться з їх подальшим перебуванням, оскільки польське законодавство щодо тривалості легального перебування громадян України на території Республіки Польща достосовується до мінливої ситуації.

ПРИКЛАДИ КОНСУЛЬТАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ТА ПРОГРАМ УПРАВЛІНЬ ПРАЦІ ДЛЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ У ВЕЛИКОПОЛЬЩІ

Біженці, які прибули до Польщі, зіткнулися з проблемою адаптації до нових умов життя. У питаннях працевлаштування та орієнтації на польському ринку праці вони

отримали допомогу від управлінь праці у вигляді безкоштовної та всебічної підтримки від досвідчених консультантів клієнта, консультантів з працевлаштування та кар'єрних консультантів.

Працівники управлінь праці по всій країні спонтанно проводили багато заходів для громадян України в перший період спалаху війни. Вони інформували про пропозиції роботи, допомагали оформити документи для працевлаштування, надавали доступ до вакансії. У багатьох випадках вони самі телефонували роботодавцям від імені клієнтів, щоб домовитися про співбесіду. Вони були "інформаційним пунктом" щодо того, як, де та яку допомогу можна отримати. Для багатьох новоприбулих до Польщі повітові управління праці були першим місцем, куди вони зверталися, очікуючи інформації та допомоги в працевлаштуванні, а також отримання інформації про можливість отримання фінансової, соціальної чи медичної допомоги в широкому розумінні цього слова. З часом діяльність управлінь праці була врегульована на законодавчому рівні.

Великий вплив військових біженців стимулював зусилля, спрямовані на надання широкого спектру допомоги у вигляді проектів, семінарів та заходів, спрямованих на підтримку біженців з-за східного кордону. Протягом року було розроблено низку програм безпосередньо для них.

Управління з Великопольщі також долучилися до реалізації програм та інших форм підтримки.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

Воєводське управління праці в Познані

Воєводське управління праці в Познані разом із заміськими управліннями в Каліші, Коніні, Лешно та Пілі також долучилося до загальнонаціональної допомоги, реалізуючи проект під назвою "Допомога Україні - поради для біженців та мігрантів". Проект триватиме до кінця 2023 року і фінансується Міністерством сім'ї та соціальної політики в рамках Програми активізації іноземців на 2022-2025 роки.

В рамках проекту пропонується абсолютно безкоштовна і комплексна допомога, адаптована до індивідуальних потреб біженців щодо пошуку роботи. Загалом проект реалізується під наглядом досвідчених консультантів з професійної орієнтації з багаторічним досвідом роботи з кожного субрегіону Великопольщі. Консультанти, залучені до проекту, надають консультаційні послуги громадянам України, які полягають у практичному обговоренні їхньої поточної особистої та професійної ситуації та визначенні їхніх найбільш нагальних професійних потреб. Визначивши пріоритети своїх потреб, бенефіціарам легше планувати свій довгостроковий

**WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W POZNANIU**

Допомога Україні
Поради для біженців та мігрантів.

МИ ПРОПОНУЄМО:

- допомога у пошуку роботи,
- підтримка в плануванні кар'єрного шляху,
- навчитися створювати сприятливий імідж на етапі підбору персоналу,
- допомога у відкритті бізнесу,
- підтримка у створенні документів заявки,
- інформація про місцевий освітньо-професійний ринок,
- можливість зустрітися з представниками інших організацій допомоги.

Звертайтеся на індивідуальні консультації
- стаціонарно та онлайн.

wuppoznan.praca.gov.pl/ukraina

Для участі в програмі не потрібно
володіти польською мовою.

кар'єрний шлях через здобуття нових кваліфікацій, повну перепідготовку або відкриття власної справи. Консультаційні заходи також включають допомогу щодо пошуку та аналізу пропозицій роботи, доступних на ринку праці, а також у підготовці до працевлаштування шляхом написання супровідного листа та резюме або обговоренні питань, які можуть бути

на співбесіді. Усім бенефіціарам надається інформація про те, як ефективно шукати роботу та як легально працевлаштуватися. Для того, щоб задовольнити різні потреби та очікування отримувачів пропонованих послуг, консультації були заплановані у формі стаціонарній та онлайн-форматі, а також у формі як індивідуальних, так і

групових (лекційно-практичних) зустрічей. Додатковою перевагою проекту є консультації за участю перекладача української мови, призначені для осіб, які погано володіють польською мовою.

Після кількох місяців роботи проекту можна зробити наступні висновки. Бенефіціари найбільше зацікавлені у допомозі щодо написання документів для працевлаштування. Фактично, майже ніхто з осіб, хто звертався, не мав навіть базового або чорнового варіанту резюме. Консультанти разом з клієнтами створювали документи для працевлаштування з нуля, що було нелегко через складність перекладу деяких українських рівнів освіти відповідно до польських еквівалентів. Клієнти, як правило, потребували резюме відразу, оскільки вони прагнули якнайшвидше влаштуватися на роботу. Питання про пропозиції роботи були другими за важливістю для бенефіціарів. Консультанти разом з клієнтами переглядали веб-сайти та шукали пропозиції, що відповідали б навичкам і кваліфікації клієнтів. Через мовний бар'єр траплялися випадки, коли працівники Великопольського управління праці у Познані самі телефонували роботодавцям і домовлялися про зустріч. Подібна ситуація спостерігалася у всіх відділах. Більш освічені люди з фаховим досвідом роботи краще орієнтувалися на польському ринку праці і швидше знаходили роботу та/або професійні чи мовні курси, часто, зрештою, самостійно. Такі особи також часто були зацікавлені у відкритті власної справи (наприклад, у сфері косметології чи перукарського мистецтва), оскільки саме так вони заробляли гроші в Україні. Їм потрібна була лише порада, як це зробити в Польщі. З іншого боку, людям з неповною середньою освітою, які не мали досвіду роботи в своїй країні, також було важко зорієнтуватися в Польщі. У цій групі бенефіціари частіше запитували про можливість отримання фінансової підтримки у вигляді допомоги. Також частіше, ніж у групі освічених осіб, вони пояснювали свою неспроможність влаштуватися на роботу необхідністю догляду за дітьми. В обох групах погане знання польської мови залишається головною перешкодою, що ускладнює пошук бажаної роботи. Щоб охопити якомога більше потенційних бенефіціарів, усі управління налагодили співпрацю з установами, що надають підтримку біженцям та мігрантам, наприклад, з Центрами інтеграції іноземців, а у випадку з Великопольського управління праці у Познані - також з Карітасом.

Станом на 30.04.2023 у проєкті взяли участь 228 громадян України, зокрема 207 біженців. Аналіз анкет, заповнених бенефіціарами, які отримали підтримку в рамках проєкту, показує, що вони переважно оцінили проєкт на дуже високому рівні.

До реалізації проєкту Міністерства сім'ї та соціальної політики під назвою: "Разом ми можемо більше - перший випуск Програми активізації для іноземців на 2022-2023 роки", оголошений в рамках Програми активізації для іноземців на 2022-2025 роки, долучилися також повітові управління праці в Кемпно, Остжешові та Шамотулах.

Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie

Повітове управління праці в Кемпно

Проєкт під назвою "Інтеграція іноземців у Кемпнінському повіті" реалізується Повітовим центром допомоги сім'ї та Повітовим управлінням праці в Кемпно у партнерстві з гмінами повіту (Кемпно, Бралін, Ленка Опатовська, Тжчініца, Рихталь і Пезжув). Програма включає підтримку інтеграційного асистента, спеціалізовані консультації, наприклад, юридичні та психологічні консультації, вивчення польської мови, професійні консультації, включаючи консультації щодо створення та ведення бізнесу, а також професійне навчання. Це проєкт, який пропонує широкий спектр підтримки, надає багато інформації та навичок, корисних для пошуку роботи та працевлаштування.

**INTEGRACJA
CUDZOZIEMCÓW
W POWIECIE KĘPIŃSKIM**

ADRESACI: OBYWATELE UKRAINY/AFGANISTANU
ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM
OSÓB, KTÓRE PRZYBYŁY NA TEREN
POLSKI OD 24 LUTEGO 2022

Nabór	1 lipca 2022	—	31 lipca 2023
-------	-----------------	---	------------------

FORMY POMOCY:

- wsparcie asystenta integracyjnego
- poradnictwo specjalistyczne (prawne i psychologiczne)
- nauka języka polskiego
- usługi pośrednictwa pracy
- poradnictwo zawodowe
- szkolenia zawodowe

Powiatowy Urząd Pracy w Ostrzeszowie

Повітове управління праці в Остжешові

Повітове управління праці в Остжешові долучилося до проєкту "Адаптація та активізація громадян України на території Остжешовського повіту" разом з гміною Кобиля Гура та містом і гміною Грабув над Просною. Проєкт передбачав надання юридичної, психологічної, психотерапевтичної допомоги, пов'язаної з психофізичним здоров'ям, людям, які тікають від війни. Крім того, завдяки проєкту біженці могли розраховувати на підтримку щодо перекладу необхідних документів або в контактах з державними установами, наприклад, в отриманні соціальної допомоги, житла, допомоги у відкритті банківських рахунків, довіреного профілю. Діти також були включені в програму. Проєкт продовжує діяти, а до кінця 2022 року в ньому взяли участь близько 140 осіб.

Powiatowy Urząd Pracy w Szamotułach

Повітове управління праці в Шамотулах

Повітове управління праці в Шамотулах є партнером Фонду взаємодопомоги "Барка", який відповідно до угоди, укладеної з Міністром сім'ї та соціальної політики, реалізує проєкт "Безпечний притулок - інтеграція іноземців з України, які тікають від війни". Ця програма була і є спрямована на іноземців, які легально проживають у Польщі та перебувають у складній життєвій ситуації. Вона триватиме до 31 грудня 2023 року. Учасники можуть скористатися підтримкою інтеграційного асистента, психолога, спеціаліста з питань житла або працевлаштування, а також перекладача та юриста. Крім того, організуються професійні курси, курси польської мови, культурні семінари або групи підтримки. Великою допомогою для учасників проєкту стали житлові ваучери, які можна використати для дофінансування орендної плати.

Powiatowy Urząd Pracy w Kaliszu

Повітове управління праці в Калішу

Повітове управління праці в Калішу з 17 по 19 травня 2022 року організувало семінари в рамках Європейських днів роботодавців, які були спрямовані як на польських працедавців, так і на громадян України. Семінари були розділені на три тематичні блоки. Перший під назвою "Працевлаштування легально" був призначений для працедавців. Метою цих семінарів було поширення знань про легальне працевлаштування іноземців та популяризація електронної передачі документів через безкоштовний урядовий портал praca.gov.pl. У перший день прийняли участь 24 працедавці з Калішського повіту. На другий день з'явилося 8 місцевих працедавців, які запропонували майже 80 робочих місць, в основному для жінок-біженців з України. Пропозиції стосувалися, в основному, простих робіт, які не потребують особливого досвіду і знань. Робочі місця пропонувалися в садівництві, ландшафтному дизайні або на виробництві. Третій день був орієнтований на громадян України, де під назвою "Порадник про пошук роботи в Польщі" відбулися майстер-класи, присвячені принципам працевлаштування або підготовці документів для працевлаштування. Іноземці також дізналися, як та де шукати актуальні пропозиції роботи.

Звичайно, це не єдині проєкти у Великопольщі, спрямовані на допомогу біженцям з України в їхньому повсякденному житті та функціонуванні, не тільки в професійній, але й у приватній сфері. Повітові управління праці та Воєводське управління праці в Познані не завжди є організаторами, але також підтримують всі ініціативи та заходи для біженців та їх асиміляції, наприклад, допомагаючи організувати майстер-класи з вивчення польської мови. Крім того, співпрацюючи з іншими установами, такими як Центри інтеграції іноземців, муніципальні та комунальні центри соціального забезпечення, Карітас Польща, публічні бібліотеки, фермерські осередки, фонди, школи та заклади педагогічно-психологічні, професійні консультанти інформують про безкоштовні послуги, що надаються управліннями у сфері професійної орієнтації. Їх діяльність сприяє підвищенню соціальної обізнаності, що опосередковано також впливає на кращу інтеграцію іноземців з місцевою громадою.

Спільна діяльність відбувається і на міжнародному рівні. Міністерство сім'ї та соціальної політики разом з управліннями праці та організацією, що підтримує молодь

(ОНР) в рамках Європейської мережі служб зайнятості - EURES також бере участь у пілотному проекті ЄС з підтримки громадян України на національному ринку праці та ринку праці ЄС. Серед іншого, проект підтримує біженців, які були змушені покинути свою країну в результаті військових дій і отримали статус тимчасового захисту в одній з країн-членів ЄС. Після попередньої реєстрації біженці отримують доступ до онлайн-бази даних на порталі EURES, де вони можуть знайти пропозиції роботи з усього Європейського Союзу, створити своє резюме та зареєструвати свій професійний профіль. Польська мережа EURES, беручи участь у пілотній програмі, надає послуги українським біженцям і польським роботодавцям, а також сприяє налагодженню зв'язків між тими, хто шукає роботу та працедавцями. Це дозволяє потенційним працедавцем швидше знайти відповідного кандидата.

ПІДСУМКИ ТА ВИСНОВКИ

Через рік після початку збройного конфлікту в Україні ми бачимо, що українські біженці знаходять своє місце на ринку праці у Великопольщі, таким чином задовольняючи зростаючий попит компаній на працівників у певних секторах. Зростаюча присутність громадян України у Великопольщі є викликом для регіону, який полягає в тому, щоб якнайкраще управляти новими людськими ресурсами. Коли будуть створені умови для того, щоб українські працівники захотіли залишитися тут на довше, це дасть шанс, щоб їх розвиток на ринку праці став довгостроковою інвестицією. Зібрана інформація показує, що українські біженці, які реєструються як безробітні у Великопольських управліннях праці, часто мають кращу освіту, ніж зареєстровані безробітні поляки. Це може призвести до збільшення кількості висококваліфікованих фахівців, готових залишитися у воеводстві на довгостроковій

основі, за умови, що їм буде надана підтримка у визнанні їхньої кваліфікації та вивченні польської мови.

Ми можемо спостерігати, що наплив військових мігрантів з України викликав певне соціальне занепокоєння на ринку праці, особливо серед менш освічених людей, які мають прості професії і, таким чином, більш схильні до конкуренції з боку біженців. Однак можна зробити висновок, що громадяни України не забирають робочі місця у місцевих працівників та не спричиняють зниження заробітної плати. Їх відкритість до оточення допомагає їм швидко адаптуватися і вивчити мову. Через рік вони краще орієнтуються на місцевому ринку праці, ніж поляки, які тривалий час були безробітними. Завдяки винахідливості та організованості значна частина новоприбулих українців, які хотіли працевлаштуватися у Великопольщі, зараз працюють. Така ситуація пояснюється також високим потенціалом економіки Великопольського воєводства. Низький рівень безробіття в регіоні є сприятливою умовою для ринку праці і свідчить про хорошу підготовку роботодавців до функціонування в кризових умовах та сильну позицію працівників. Завдяки використанню існуючої інфраструктури та досвіду управліннь можна проводити активізаційні заходи для біженців, щоб ринок праці був доступним для польських громадян та біженців на рівних умовах.